

5. A MAGYAR NYELVKÖZÖSSÉG TÖRTÉNETÉRŐL

KISS JENŐ

A magyar nyelvközösség sokféle tényezőt és számos, bonyolult összefüggésrendszert magában foglaló történetét a magyar nyelv alakulása szempontjából legfontosabb vonatkozásokra szűkítve és vázlatosan két nagyobb történeti témakör köré csoportosítva mutatjuk be. Egyrészt az általános közösségtörténetnek (ebbe az etnikai térszerkezetnek, a legfontosabb politikai, gazdasági és társadalmi tényezőknek a számbavétele tartozik), másrészt a tág értelemben vett művelődéstörténet nyelvi szempontból legfontosabb tényeinek a vázlatos összefoglalását adjuk. (Az alapos tájékozódásra vágyók könnyen találnak megfelelő szakirodalmat mindkét területről.)

*

A magyarokat – öntudatlanul vagy tudatosan – az a tény tartotta és tartja össze leginkább, hogy a magyar nyelvet beszélték és beszélik anyanyelvként. Sem a nép, sem az állam, sem a nemzet, sem a vallásfelekezeti hovatartozás, sem semmi más nem volt olyan közösségalkotó tényező a magyarok esetében, amilyen az anyanyelv. A magyar nyelv ezért történetileg nézve is a magyarság legnyilvánvalóbb, leginkább azonosító szerepű és erejű sajátossága, megkülönböztető jegye. Ily módon pedig a magyar közösségi, a nemzetté válás óta pedig a nemzeti lét folytonosságának a legegységelműbb jele.